

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

בפני כבוד השופטת שרון גלר

התובעים
1. מרפאת איי קליניק
2. אריאל ונדר
באמצעות ב"כ עו"ד גוטשל

נגד

הנתבעים
1. משה פרץ
2. קרן אילאיל
באמצעות ב"כ עו"ד שפירא

פסק דין

א. כללי

1. עניינו של הליך זה תביעה כספית בסך (מתוקן) של 140,000 ₪ (עמ' 7, ש' 10 לפרוטוקול), אשר נסבה סביב פרסומם של פוסטים, בפייסבוק ובמספר אתרי אינטרנט.

הפרסומים נשוא ההליך נעשו על ידי הנתבע 1 (שהינו עורך דין), ועסקו בניתוח לייזר להסרת משקפיים, ניתוח אשר עבר במרפאת התובעת 1 ואשר בוצע על ידי התובע 2 (שהינו רופא עיניים).

הנתבעת 2 (שהינה עורכת דין במשרד הנתבע 1) נתבעה בהליך זה בגין שיתוף חברה בפייסבוק בפוסט שפרסם הנתבע 1, תוך הוספת כיתוב משלה.

לטעמם של התובעים, הפרסומים הנדונים מקימים להם עילת תביעה בגין הוצאת לשון הרע כנגדם.

2. עדויות התביעה כללו תצהירי עדות ראשית מטעם התובע 2 וכן מטעם גב' לויזה ששון (יועצת ומקדמת מכירות אצל התובעים) וגב' מקסין ונדר (מנהלת מרפאת התובעים).

עדויות ההגנה כללו תצהירי עדות ראשית מטעם כל אחד מהנתבעים.

3. ב"כ הצדדים ויתרו בהסכמה על שמיעת הראיות ועל קיום חקירות נגדיות והגישו סיכום טענות בכתב. סבב הסיכומים הסתיים ביום 27.1.16 עם הגשת סיכומי התשובה מטעם התובעים.

4. ההדגשות בציטוטים לאורך פסק הדין הוספו על ידי הח"מ.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

ב. תמצית העובדות

5. ביום 28.1.14 עבר הנתבע 1 ("הנתבע") במרפאת התובעת 1 ("התובעת") ניתוח לייזר בשתי עיניו לשיפור הראיה. ביקורות רפואיות שהתקיימו לאחר הניתוח (למחרת היום ולאחר כשבועיים) היו תקינות, אך ביום 25.2.14 יצר הנתבע קשר עם התובעת והתלונן על אודם ותחושת גוף זר בעין שמאל. מזכירת המרפאה מסרה לנתבע, כי אין מדובר ביום של קבלת חולים במרפאה, אך למרות זאת הוא זומן על ידה בהמשך היום לפגישה ובדיקה אצל התובע 2 ("התובע"), בשעה 17:45 באותו יום.
6. לצדדים גרסאות שונות ביחס להשתלשלות העניינים המדויקת שאירעה אותו יום במרפאה ואשר בעקבותיה נעשו הפרסומים נשוא ההליך.
- בעיקרו של דבר, קצפו של הנתבע יצא על כך שהוא לא התקבל אצל התובע לבדיקה בשעה היעודה אליה הוזמן, וזאת היות ופגישתו הקודמת של התובע התארכה והוא לא היה מוכן לקטוע את אותה פגישה על מנת לקבל את הנתבע לבדיקה לאלתר, למרות שהנתבע טען לפניו כי הוא סובל מכאבים. הנתבע מצידו לא היה מוכן להמתין עוד לאחר חילופי הדברים בין הצדדים, ועזב את המרפאה בכעס גדול ומבלי שנבדק וטופל.
- כל אחד מהצדדים מייחס לצד שכנגד בתקרית זו התבטאות והתנהלות בסגנון תוקפני ובלתי אדיב (נזכיר, כי גרסאות הצדדים ועדיהם בתצהירי העדות הראשית לא נבחנו בחקירה נגדית, נוכח וויתור ב"כ הצדדים על חקירות).
7. למחרת האירוע, ביום 26.2.14, שלח הנתבע לתובעים, באמצעות עו"ד אילת שקד ממושרדו, מכתב דרישה להשבת מלוא כספי ההתקשרות (11,000 ₪) לידיו. זאת, כנטען במכתב, נוכח האירוע הנ"ל וכן בטענה כי למרות חלוף הזמן מאז הניתוח, הוא עדיין נדרש לשימוש במשקפי ראייה (נספח א' לכתב התביעה).
8. שיחת טלפון שיזמה אשת המכירות של התובעים גב' ששון עם התובע לא הביאה להרגעת הרוחות והנתבע לא היה מעוניין בקביעת מועד בדיקה חדש.
9. בחלוף יום נוסף, ביום 27.2.14, בוצע על ידי הנתבע פרסום הראשוני נשוא התביעה כפוסט בפייסבוק (נספח ב' לכתב התביעה, "הפוסט").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

10. מדובר בפוסט ארוך, הסוקר מראשיתם את פניית הנתבע אל התובעים וקיום הניתוח. חלקו האחרון כולל התייחסות לאירוע הנ"ל ביום 25.2.14, כאשר החלק נשוא ההליך, המסיים את אותו פוסט, הינו החלק בפרסום אשר כנגדו יצא קצפם של התובעים, וזה נוסחו:

"המסקנה די ברורה: דר' ונדר ממרפאת "איי קליניק", משקיע ממרצו אך ורק בלקוחות פוטנציאליים שטרם שמו את כספם, ואילו אלו שכבר שילמו ממיטב כספם – הופכים לשקופים ואינם זוכים כלל ליחס נאות מדר' ונדר.

כאמור, כחודש אחרי הניתוח, ואני עדיין נזקק למשקפי קריאה והבטחותיו של דר' ונדר, נראות רחוקות, וכנראה, היו אך לרצות אותי לבצע את הניתוח.

וכך:

לקוח פוטנציאלי שטרם שילם = מלך !

לקוח שכבר שילם = למך /:

הייתי כותב "ראו הוזהרתם", אך עקב הטיפול – אסתפק ב"הוזהרתם".

11. הפוסט זכה לתגובות של כמה מחבריו בפייסבוק של הנתבע, לרבות הנתבעת 2 ("הנתבעת"), אשר ביום 28.2.14 הגיבה לפוסט במילים הבאות:

"טוב עשית שכתבת את הפוסט הזה אני אדאג שהוא יקבל חשיפה מירבית !!!"

בהמשך לדברים אלו, הנתבעת אכן הפיצה בפועל את הפוסט ואת דבריה הנ"ל ל- 1,087 חברים בפייסבוק.

12. ביום 2.3.14 פנה התובע אל הנתבעת ודרש את הסרת הפוסט ופרסום התנצלות, בטענה כי מדובר בפרסום משמיץ שאינו אמת וכי יש בו משום הוצאת דיבתו ופגיעה בשמו ובפרנסתו בזדון (נספח ג' לכתב התביעה). הנתבעת סירבה לפנייתו של התובע וטענה, במכתב תשובתה מיום 3.3.14, כי מדובר במידע שאינו פרי עטה אלא רק שותף על ידה לאחרים ברשת חברתית כמידע צרכני וכי אין מדובר בלשון הרע אסורה (נספח ד' לכתב התביעה). בהמשך, ביום 6.3.14 שבה הנתבעת ושיתפה פוסט זה בשנית בדף הפייסבוק שלה.

13. במקביל, התובע פנה אף אל הנתבע עצמו, הסביר את הדברים מנקודת ראותו, דרש את הסרת הפוסט ופרסום התנצלות והזמין את הנתבע לסור למרפאתו למחרת היום עם חזרתו מחו"ל ולשוב ליחסי רופא – מטופל תקינים (נספח ה' לכתב התביעה).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

14. ואולם, הנתבע סירב להסיר את הפרסום בטענה כי מדובר בפרסום אמת שאינו מהווה הוצאת דיבה אסורה, ואף הבהיר, כי בכוונתו לחזור ולהפיץ את הפוסט אף מעבר לפרסום שכבר נעשה ואף להגיש תביעה כנגד התובע, שכן לפי בדיקה רפואית שעבר נמצא קשר בין הבעיה בעיניו לניתוח שעבר (נספח 2 לכתב התביעה).

15. התכתובות הנ"ל בין הצדדים לא הביאו להסרת הפוסט ופרסום התנצלות ואף לא להפסקת הפצתו. 16. בהמשך, פורסם הפוסט אף בדף הפייסבוק של התובעת שוב ושוב, 16 פעמים בסך הכל, כאשר בכל פעם נמחק על ידי התובעת לאחר שלמדה על פרסומו החוזר, עד שלבסוף נחסם על ידי התובעת (נספח ו' לכתב התביעה). כמו כן פרסם הנתבע את הפוסט בפורום של התובעת באתר אינטרנט בשם "אינפומד", במתכונת של שאלה מצד גולש (נספח ז' לכתב התביעה).

ג. טענות הצדדים

17. לטענת התובעים, פרסום הפוסטים מהווה לשון הרע אשר נועדה לפגוע בהם. 18. הנתבעים הינם עורכי דין במקצועם ומודעים לכוחה של המילה הכתובה ולהשלכות של כתיבה או אמירה מצדם באמצעות מדיה כלשהי, לרבות הפייסבוק. 19. התנהלותו והתנהגותו של הנתבע נבעה מנקמנות אישית, חסרת כל סיבה אובייקטיבית, תוך שהנתבע עשה הכל כדי להלך אימים עליהם ולהפיץ את הפוסט המשמיץ גם באתרי אינטרנט אליהם פונים לקוחות פוטנציאליים של התובעים, מתוך כוונה ברורה לגרום להם שלא לפנות לקבלת טיפול אצל התובעים ומתוך כוונה לגרום להם נזקים כספיים. 20. באשר לנתבעת נטען, כי הפיצה את דברי הנתבע מתוך רצון להסב להם נזק ומתוך כוונת זדון ברורה. 21. הנתבעת לא הייתה נוכחת בפגישה שהתקיימה בין הצדדים ולא שמעה את גרסת התובעים טרם פרסמה את הפוסט, ומשכך אין ביכולתה לדעת האם מדובר בתיאור נכון של העובדות ובין אם לאו. 22. היא ידעה, כי קיימת מחלוקת לגבי אמיתות האמור בפוסט, אולם בחרה לפרסמו בכל זאת. 23. במישור הנזק טענו התובעים, כי אין ביכולתם לאמוד את הנזק אשר נגרם להם כתוצאה מפרסומי הנתבעים, מאחר ואין באפשרותם לדעת מהו מספר הלקוחות אשר שקלו לפנות אליהם לקבלת טיפול אולם נמנעו מלעשות כן נוכח פרסומי הנתבעים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

18. מנגד טענו הנתבעים, כי בפרסום שנעשה על ידי הנתבע ביקש הנתבע לעשות שימוש בחופש הביטוי, העלה על הכתב את העובדות שהתרחשו, ציין את אכזבתו הרבה מהשירות שקיבל, וכל זאת תוך הבעת דעתו האישית.

מדובר בפרסום מותר שנעשה בתום לב ובשפה ראויה ומכובדת, תוך ביטוי לאכזבתו האישית של הנתבע ממתן השירות שניתן לו על ידי התובעים. התובעים היו חופשיים להגיב לפרסומים אלו באותו היקף ותפוצה אך בחרו, מטעמיהם, שלא לעשות כן.

כן נטען, כי תוכן הדברים הינו אמת וכולל עניין ציבורי-צרכני.

באשר לאחריות הנתבעת נטען, כי לא ביקשה להפיץ פרסום משמץ, אלא ביצעה שיתוף לפרסום של הנתבע בגין אכזבתו מרמת השירות שקיבל, ואין בכך כדי להקים כנגדה אחריות כלשהי.

יש בהליך דנן, לטעמם של הנתבעים, משום שימוש לרעה בהליכי משפט ומתן גושפנקא לתביעות מסוג זה יוביל לאנרכיה משפטית, לפיה כל ביטוי פומבי של מקבל שירות בדבר אכזבתו ממתן שירות כלשהו, יוביל להליך משפטי ולאחריות בגין התבטאות צרכנית לגיטימית.

ד. דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

19. חופש הביטוי הוכר כאחת מחירויות היסוד של האדם בישראל ונאמר עליו, כי הוא בא לאפשר ליחיד להגשים את עצמו, לסייע בחשיפת האמת ולהבטיח את קיומו של שוק דעות חופשי. חופש הביטוי עלול לעיתים להתנגש בערכים מוגנים אחרים, כגון האינטרס שבהגנה על השם הטוב, אשר למענם ראוי, במקרים מסוימים, לתחום לו גבולות (א' שנהר, **דיני לשון הרע**, נבו הוצאה לאור בע"מ, תשנ"ז-1997 (להלן – **דיני לשון הרע**), בעמ' 19).

20. באשר לזכותו של אדם לשם טוב נקבע בע"א 214/89 **אבנרי ואח' נ' שפירא ואח'** (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן – **פס"ד אבנרי**), כי כבוד האדם ושמו הטוב חשובים לעתים לאדם כחיים עצמם ויקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר, וכי זכותו זו של אדם לשמו הטוב מהווה ערך מורכב ומקיף, הכולל בחובו את האינטרס לכבוד אישי, לגאווה ולהכרה אישית בין בני אדם, תוך שיש לו היבטים אישיים ורכושיים גם יחד הראויים להגנה. נפסק, כי בהתאם לכך קיים צורך באיזון בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב, כאשר לשם מציאת האיזון יש להעריך את משקלו הראוי של כל אחד מהערכים ולאזן ביניהם בנקודת החיכוך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

21. ההסדר החוקי בנושא זה קבוע בחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן - **חוק איסור לשון הרע**).
בסעיפים 1-2 לחוק זה נקבע מהו "לשון הרע" ו- "פרסום". יסודותיה של עוולת לשון הרע אינם
כוללים גרימת נזק בפועל כתוצאה מהפרסום, אלא די בכך שהפרסום "עלול" היה לגרום לאחת
התוצאות המפורטות בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, משמע נזק פוטנציאלי לתובע (**דיני לשון הרע**,
בעמ' 121). על כן, על מנת לקבוע אחריות על פי חוק איסור לשון הרע, לכאורה די לברר באופן כללי
האם הפרסום הוא משפיל, פוגע או מבזה על פי מבחן אובייקטיבי של האדם הסביר (**ע"א 334/89**
מיכאלי ואח' נ' אלמוג; **ע"א 1104/00 אפל נ' חסון ואח'**, פורסמו במאגרים המשפטיים).

22. **ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ ואח' נ' הרציקוביץ'** (פורסם במאגרים המשפטיים) (להלן - **פס"ד**
הרציקוביץ') נקבע, כי ניתוח ביטוי לצורך בחינת אחריות על פי חוק איסור לשון הרע יבוצע בארבעה
שלבים: ראשית, יש למצוא את המשמעות האובייקטיבית העולה מהביטוי בהתאם לנסיבות
החיצוניות וללשון המשתמעת ממנו; שנית, יש לקבוע האם על פי תכלית החוק ואיזונים חוקתיים
שונים יש להטיל אחריות בגין הביטוי; שלישית, יש לברר האם עומדת למפרסם אחת ההגנות
המנויות בסעיפים 13-15 לחוק איסור לשון הרע, כאשר השלב הרביעי והאחרון הוא שלב קביעת
הפיצויים.

23. לנוכח דברים אלו יש לבחון את הפרסום במקרה דנן.

הפרסום נשוא ההליך

24. במקרה דנן, עסקינן בפרסום בפייסבוק, היינו מדובר בפרסום בכתב אשר היה מיועד לאדם זולת
הנפגע והגיעה לציבור קוראים רחב. משכך, מתקיים יסוד הפרסום ויש לבחון האם תוכנו של פרסום
זה עולה לכדי לשון הרע, כמשמעותו של ביטוי זה בחוק איסור לשון הרע.

25. בפוסט אשר תוכנו צוטט לעיל, וכעולה מתוכנו, הביע הנתבע את תחושתו והתרשמותו האישית, לפיה
לקוחות פוטנציאליים זוכים לתשומת לב מרובה יותר מצד התובעים אל מול לקוחות קיימים אשר
טופלו כבר על ידי התובעים. אין חולק, כי הבעת עמדתו זו של הנתבע נעשתה בעקבות הפגישה אשר
התקיימה בין הצדדים ביום 25.2.14 במסגרת ביקורו של הנתבע אצל התובעת כאשר בגדר ביקור זה
היה אמור להיבדק על ידי התובע.

26. עיון בסיפא של הפוסט שפורסם על ידי הנתבע, אשר מהווה את לב המחלוקת בהליך זה, מלמד, כי
באמירתו הנ"ל הביע הנתבע את התרשמותו, לפיה לקוחות פוטנציאליים זוכים מצד התובע ליחס
טוב יותר מאשר לקוחות קיימים, אשר כבר שילמו את מחיר ההתקשרות. מדובר באמירות אשר,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

מעצם טיבן, עלולות לפגוע בשמם הטוב של התובעים, נוכח הטלת הדופי ביחסו של התובע לקוחותיו הקיימים, וממילא מדובר בפגיעה אפשרית בעיסוקם של התובעים. משכך אני סבורה, כי אכן ניתן לומר ביחס להתבטאויות אלה, כי הן נופלות לגדרה של החלופה השלישית בסעיף 1 לחוק, הדנה בפגיעה במשרתו ובמקצועו של אדם, וזאת בנוסף לחלופה הראשונה המהווה "סעיף סל" לפגיעה בשמו הטוב של אדם.

27. משכך, נדרשת עריכת איזון בין אינטרס ההגנה על שמם הטוב של התובעים לבין אינטרס ההגנה על חופש הביטוי של הנתבעים.

28. בהלכה הפסוקה נקבע בהקשר זה, כי כאשר מדובר בהתבטאות שעניינה הבעת דעה אישית, להבדיל מהתיימרות לקביעת אמת עובדתית, הנטייה בפסיקה היא שלא להגביל את חופש הביטוי על מנת שלא לפגוע בשיח הדמוקרטי הלגיטימי (פס"ד הרציקוביץ', בעמ' 567-568; ע"א 323/98 שרון נ' בניזמן ואח' (פורסמו במאגרים המשפטיים)).

29. אציין, כי אני מוכנה לקבל את עדות התובע, שלא הופרכה או נסתרה בחקירה נגדית (שלא התקיימה) או בראיות לסתור, כי הוא עושה את מירב המאמצים לעמוד לרשות מטופליו ומזכה אותם ביחס ובטיפול מקצועי ואדיב הזוכים להערכתם הרבה של לקוחותיו (סעיף 20 לתצהיר התובע). ואולם, כמבואר להלן, אני סבורה כי יש בכך כדי להועיל לתובעים בהקשר להטלת אחריות על הנתבעים במקרה דנן.

30. עיון בפרסומים הנדונים מלמד, לטעמי באופן ברור, כי הנתבע הביע את דעתו האישית בנוגע לחוויות הטיפול והשירות אשר הוא עצמו עבר, תוך מתן דגש לתחושותיו שלו ושיתוף הקורא בתחושותיו והתרשמותו האישיים. הנתבע אכן העיד בעניין זה בתצהירו, כי הוא חש באותה תקרית במרפאת התובעת מושפל וחסר ערך (סעיף 16 לתצהירו) וכי ביקש להביע בפרסומים הנדונים את תחושתו והתרשמותו האישיות (סעיפים 17-18 לתצהירו).

31. ודוק: אין בתוכן הפרסום, לטעמי, משום התיימרות מצד הנתבע לטעון לאמת עובדתית כללית כלשהי ביחס לכישוריו ורמת שירותו של התובע כלפי כל לקוחותיו ולקורא הסביר ברור לטעמי, כי מדובר בתקרית אישית ונקודתית ובעיקר – בדעתו והתרשמותו האישית של הנתבע ביחס לתובעים, המבוססת על ניסיונו האישי, החד פעמי, בלבד.

32. אף מקובלת עלי עדותו של הנתבע, כי דבריו לא נכתבו בשפה נמוכה או בשפה שיש בה כדי לבזות או לפגוע, לכשעצמה. יש להבחין בעניין זה, לטעמי, בין תחושת עלבון או פגיעה ואפילו תחושת עוול שנוצרה אצל התובע עקב הפרסום, אשר אני מקבלת אותה לכשעצמה, לבין שאלת אחריותם של הנתבעים בלשון הרע. ביקורת הינה לא אחת עניין בלתי נעים מבחינת המבוקר, בפרט כשהיא מקבלת ביטוי פומבי, אך כמובן שלא די בכך כדי להטיל אחריות על המבקר בכל מקרה ומקרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

33. בהקשר זה אף יצוין, כי אין בידי לקבל את טענת התובעים לפיה באמצעות הפוסט ביקש הנתבע ליצור אצל הקוראים את הרושם, כי פנייה אל התובעים לקבלת טיפול תשלול מהקוראים את מאור עיניהם (סעיף 41 לתצהיר התובע).

34. עוד אני מביאה בחשבון, מעבר לתוכנו של הפרסום וסיווגו כהבעת דעה, כמפורט לעיל, אף את המשקל המוגבל שהאדם הסביר מעניק לפרסומים אישיים ברשת חברתית באינטרנט, ואת חשיבותו של חופש הביטוי במסגרת שיח צרכני.

35. נוכח האמור לעיל אני קובעת, כי בעריכת האיזון בין שמם הטוב של התובעים לבין חופש הביטוי, גובר בענייננו חופש הביטוי.

36. בנוסף על קביעתי לעיל, אני אף סבורה, כי בנסיבות המקרה דנן, פרסום הפוסט על ידי הנתבע חוסה תחת הגנת אמת בפרסום והגנת תום הלב, הקבועות בסעיפים 14-15 לחוק איסור לשון הרע. טעמי בעניינים אלו יפורטו להלן.

הגנת אמת בפרסום

37. כאמור, הנתבעים טענו, בין היתר, לתחולת הגנת אמת בפרסום. הוראת סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה למפרסם לשון הרע מקום בו הפרסום היה דבר אמת: **"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש."**

38. היינו, על-מנת לחסות תחת הגנה זו, צריך המפרסם להוכיח את התמלאותם של שני תנאים מצטברים: האחד, כי יש אמת בפרסום, והשני, שקיים עניין ציבורי בפרסום אותה אמת. היסוד הראשון הוא עובדתי בעיקרו והוא נוגע להשוואה בין הפרסום לבין המציאות העובדתית, ואילו היסוד השני עוסק בשאלה האם קיימים לפרסום יתרונות חברתיים המצדיקים אותו, למרות לשון הרע שבו. יצוין, כי ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע לא תחול על פרסום שגוי אפילו אם המפרסם פעל בתום לב והאמין בכנות באמיתות הפרסום (ראה: **דיני לשון הרע**, עמ' 215-216, וכן **פס"ד קראוס**, בעמ' 857).

39. לטעמי, קשה לחלוק על כך שהפרסום נשוא ההליך הינו פרסום בעל אופי צרכני. שהרי, הנתבע ביקש להביע את עמדתו על השירות אותו קיבל מצד התובעים. משכך ניתן לומר, כי בפרסום נשוא ההליך דנן קיים עניין ציבורי, בהבאת התרשמות אישית של לקוח ביחס לשירות שקיבל מגורמים המעניקים שירות רפואי לכלל הציבור.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

40. בהלכה הפסוקה אכן נקבע, כי קיים עניין ציבורי בפרסומים בעלי אופי "צרכני", בהם הצרכנים חולקים את חוויותיהם הצרכניות עם צרכנים אחרים.

41. באשר ליסוד השני, שאלת האמת בפרסום, לפני בית המשפט מונחות גרסאות של התובע והנתבע, שהינן שונות, ובחלק מפרטיהן אף קוטביות, ביחס להשתלשלות העניינים במרפאה אשר קדמה לפרסום נשוא ההליך. הואיל וב"כ שני הצדדים ויתרו על חקירות נגדיות, גרסאות אלו נותרו על כנן ולא ניתנה לבית המשפט הזדמנות להתרשם מן העדים מכלי ראשון ולהגיע למסקנה בדבר העדפת עדות אחת על פני האחרת.

42. עם זאת, איני סבורה, כי כפות המאזניים נותרו מאוינות אף בשאלה זו, שכן במפורט לעיל, עובדות המקרה המרכזיות אינן שנויות בעיקרן במחלוקת והצדדים חלוקים בעיקר ביחס להתנהגותו האישית של כל אחד מהם במהלך התקרית הנדונה במרפאה. חלקו האחר של הפרסום משקף ביקורת של הנתבע על התובעים, אשר, כפי שקבעתי לעיל, יש בה משום הבעת דעה אישית.

הגנת תום הלב

43. הוראת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה למפרסם מקום בו קיימים אינטרסים ציבוריים בפרסום. הגנה כאמור תינתן למפרסם אם הוכיח שני תנאים מצטברים: הראשון - שהפרסום נעשה בתום לב, והשני - שעשה את הפרסום באחת מהנסיבות אשר נקבעו בהוראת חוק זו.

44. הנתבעים טענו, כי בנסיבות המקרה דנן חלות ההגנות הקבועות בסעיפים 15(2), 15(4) ו-15(6) לחוק איסור לשון הרע (סעיף 20 לסיכומי הנתבעים).

45. בהוראת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע נקבע לעניין הגנת תום הלב, כדלקמן:

"15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה

את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

(1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע, או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון

הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או

חברתית לעשות אותו פרסום;

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו

הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוט, רשמי או ציבורי, בשירות

ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם

נתגלו באותה התנהגות;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

(5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע –
 (א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של דיון כאמור בסעיף
 13(5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או
 (ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או כעד בישיבה פומבית
 של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13(6), או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע
 במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;
 (6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או
 הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת - הבעת דעה
 על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;
 (7) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגותו או אפיו של הנפגע בענין שבו הנאשם או הנתבע
 ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, והפרסום היה מוצדק על ידי היותו ממונה כאמור;
 (8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה
 על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע
 או לחקור בענין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום
 אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה.
 (9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה של תאגיד
 שלציבור היתה גישה אליה, והיה בפרסומו ענין ציבורי;
 (10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;
 (11) הפרסום לא היה אלא מסירת ידיעה לעורך אמצעי תקשורת או לנציגו כדי שיבחן שאלת
 פרסומה באמצעי התקשורת;
 (12) הפרסום נעשה בשידור רדיו או טלוויזיה שלא הוקלט מראש והנאשם או הנתבע הוא
 מי שאחראי לפי סעיף 11 והוא לא ידע ולא יכול היה לדעת על הכוונה לפרסם לשון הרע".

46. אני סבורה, כי בנסיבות המקרה דנן אכן יש מקום להחיל את ההגנה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק
 איסור לשון הרע. טעמי יפורטו להלן.

47. סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע אשר צוטט לעיל מונה מספר מקרים שהבעת הדעה ביחס אליהם
 עשויה להיות מוגנת. ההתנהגות שבקשר אליה תהיה הבעת הדעה מוגנת היא התנהגות של הנפגע
 "בקשר לעניין ציבורי" וכן התנהגותו בשורה של תפקידים ציבוריים המוגדרים בסעיף והם: תפקיד
 "שיפוטי", "רשמי", "ציבורי" ו-"בשירות ציבורי", תוך שביישום הגנה ספציפית זו, ייתן בית המשפט
 לחופש הביטוי משקל רב מכפי שיינתן בעניינים אחרים (ראה: פס"ד אבנרי וקראוס).

48. בהתאם להלכה הפסוקה, איש ציבור, להבדיל מאדם פרטי, נוטל על עצמו מעצם תפקידו ומעמדו
 סיכונים הקשורים בפגיעה בשמו הטוב, והוא בעל כלים ויכולות להגן על שמו הטוב באופן פומבי,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

ולכן זכותו לשם טוב תיסוג על פי רוב בפני חופש הביטוי (פס"ד אבנרי ; פס"ד הרציקוביץ ; רע"א 10771/04 רשת תקשורת והפקות (1992) בע"מ ואח' נ' אטינגר (להלן – פס"ד רשת תקשורת, פורסמו במאגרים המשפטיים).

49. אכן, בנסיבות המקרה דנן, התובע הוא אדם פרטי ולא דמות ציבורית, עובדה שלכאורה מטה את הכף לטובת ערך ההגנה על שמו הטוב, ואולם מאחר והתובע מציע שרות לציבור וגם אם הוא אינו דמות ציבורית "קלאסית", הרי שקיים עניין ציבורי בפרסום ביקורת על פועלו ועל עיסוקו (ראה בעניין זה פס"ד רשת תקשורת, בעמ' 315-316).

50. בנסיבות המקרה דנן, אף איני סבורה, כי פרסום הנתבע חרג מתחום הסביר. אני סבורה, כי בפרסום הפוסט, ביקש הנתבע לשתף את חבריו לפייסבוק בדבר התרשמותו הנוגעת להתנהלות התובעים אשר קדמה לפגישה, תוך שלגישתו, ראה לנגד עיניו גם את טובת הציבור והלקוחות הפוטנציאליים המבקשים לקבל טיפול מהתובעים. ביחס לפגישה זו כתב הנתבע בפוסט שפרסם בעמוד הפייסבוק שלו כדלקמן:

"עם כניסתי למרפאה ראיתי את דר' ונדר, מחוץ לחדרו, מסביר, בסבר פנים יפות, ללקוח פוטנציאלי, אודות הניתוח. משראה אותי דר' ונדר, התחלף סבר הפנים והפך לגס רוח כלפי וביקש ממני להמתין לו. אחרי כחצי שעה של המתנה, בעודי סובל מהעין, לאחר הניתוח, פניתי שוב לדר' ונדר, בבקשה שיבדוק את עיני, ושוב נעניתי בגסות רוח, באומרו, כי אינו מקבל פצינטיס וכי היה עליי ללכת לרופא מטעם קופת החולים. פגוע ומושפל מהתייחסות זו נאלצתי לעזוב את המרפאה".

51. קריאת הפוסט ובחינת הנסיבות בהן פרסומו מובילים לטעמי למסקנה, שאין מדובר בתוכן בלתי סביר או קיצוני. משכך אני סבורה, כי הגם שדבריו של הנתבע עלולים להוות פגיעה בשם הטוב של התובעים, הם נכתבו בנסיבות של הבעת ביקורת לגיטימית ואף נאמרו באורח שלא חרג מגדר הסביר, ובהתאם לכך, עומדת לזכות הנתבעים החזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע, לפיה פעלו בתום לב.

52. מחומר הראיות עולה, כי התובעים עצמם בחרו שלא להגיב לאמור הפוסט, על אף שפוסט זה אף פורסם על ידי הנתבע באתרי אינטרנט אליהן פונים לקוחות פוטנציאליים של התובעים (סעיפים 10 ו- 60 לתצהיר התובע) וכן בדף הפייסבוק של התובעת (סעיף 54 לתצהיר התובע). על כן נראה, שהפגיעה הנטענת בשם הטוב מצטמצמת אף מטעם זה, שכן הייתה קיימת להם האפשרות להציג בפני הציבור הלקוחות הפוטנציאליים את גרסתם לדברים ובכך להגן על פועלם (פס"ד הרציקוביץ', בעמ' 569).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 32714-05-14 מרפאת איי קליניק ואח' נ' פרץ ואח'

שאלת הנזק

53. נוכח דחיית התובענה במישור האחריות, מתייתרים דיון והכרעה בשאלת הנזק.

54. אף יש לדחות את טענת התובעים לעניין חוב שנותר לנתבע בגין רכישת משקפיים באשר לא הוכחה באסמכתאות מתבקשות, לרבות אסמכתא בדבר מחיר המשקפיים. התובע אכן העיד, כי הנתבע "זרק על שולחני שטר של 200 ₪ ואמר לי להסתפק בכך" (סעיף 65 לתצהירו), ואולם מעבר להעדר אסמכתא בדבר מחיר המשקפיים, אף לא הוצגה ראיה המלמדת על פנייה, מתבקשת, של התובעים אל הנתבע, בדרישה לתשלום יתרת עלות המשקפיים עובר להגשת התביעה.

ה. סיכום

55. נוכח הקביעות לעיל, התביעה נדחית.

56. התובעים יישאו בהוצאות הנתבעים, יחדיו, בגין ניהול ההליך בסך כולל של 3,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום פסק הדין ועד התשלום בפועל.

המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ט אדר א' תשע"ו, 09 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.

שרון גלר, שופטת